

rede, at en »Ammestue« vilde have været udmærket for hendes Vedkommende. — Et femte Tilfælde holdt helt fri i 6 Uger, tog da Hjemmesyning for Fabrikken, hvor hun ellers var Maskinsyerske, indtil 3 Mdr. efter Nedkomsten »for at kunne passe Barnet«, ammede det i 1 Aar i det hele, skønt paa Fabrikken fra 3 Mdr. efter (Arbejdstid: 8—12, 1—5).

Alle disse var gifte, men for at vise, at de ugifte ikke staar tilbage for de gifte i Viljen til at passe og amme deres Børn, skal nævnes en ugift, der var syg i 6 Mdr. af Underlivsbetændelse og derefter begyndte paa Fabrikken igen — hun ammede Barnet i 1½ Aar ialt, altsaa baade under hele Sygdommen og et Aars Arbejde paa Fabrikken; en anden ammede Barnet i mange Maaneder trods Aarebetændelse.

Af andre — gifte — ammede 1 sine 4 Børn *alle* i 1 Aar, 2 hver 3 Børn i 1 Aar, og mange andre deres første Barn ogsaa 1 Aar og derover — at det ikke er enestaaende Eksempler, jeg har fremdraget, viser Tallene, idet jeg erindrer om, at Tallene paa dem, der ammede deres Børn i *over* 9 Mdr. og *indtil* 1 Aar var 45 gifte, 5 ugifte (ialt 50) og *over* 1 Aar: 25 gifte og 9 ugifte (ialt 34): tilsammen 70 gifte og 14 ugifte ammede paa det nærmeste 1 Aar og derover! [Til Sammenligning med Hovedstaden skal anføres, at *over* 3 Mdr. ammede i Provinsen 106 gifte¹⁾ 29 ugifte (ialt 135) mod Kbh.: 128 gifte¹⁾ — 61 ugifte (ialt 189)]. — Et enkelt Eksempel paa nogle, der ikke ammede, skal lige nævnes, da der samtidig synes at være uheldige Følger deraf: 1, gift, (29 Aar), holdt op at arbejde 3 Dage før og begyndte 3 Uger efter, ammede ikke »paa Grund af, at hun skulde paa Arbejde igen«, men Barnet blev dødsygt af Kolerine (Lægen sagde: var undgaaet, hvis hun havde ammet). Et andet Barn (af en anden Arbejderske) døde 7 Mdr. gl., blev ammet i 6 Uger (nemlig mens Moderen var hjemme), »saa kunde hun ikke paa Grund af Arbejdet, men Lægen sagde til hende (fortæller hun selv) at Barnet havde levet, hvis det var blevet ammet. En anden, gift, Arbejderske (Tekstil-), 42 Aar, havde 7 Børn foruden de undersøgte 4, de var: 10 Aar, 8 Aar, 5 og 2 Aar — de 9 sidste Børn blev *ikke* ammede, da Moderen fik Betændelse i Brystet efter Nr. 2. Det sidste, det 11te Barn, døde.

Et Eksempel paa, at nogle af Arbejderskerne holder »Pige«, (hvilket som før nævnt flere gør), er en Arbejderske med 4 Børn, der opgaves at være *hjemme*. Paa mit Spørgsmaal om, hvem der da passede Børnene (de var smaa), mens hun var her, svarede hun: »Jeg holder da Pige! Paa mit noget forsigtige Spørgsmaal, om det var en Pige den halve Dag (under Arbejdstiden), svarede hun, »Nej, det er rigtignok fast Pige! Jeg spurgte da, hvorledes det kunde betale sig, og hvormeget hun da maatte give saadan en ung Pige (jeg formodede jo paa 16—17 Aar), men hun var i *Tyverne*, fik 25 Kr. og kunde lave Mad! Maden stod »da rigtignok paa Bordet«, naar hun kom hjem fra Fabrikken. Saa vidt jeg ved, har disse Arbejdersker ca. 38—40 Kr. ugentlig (muligvis mere), saa det han maaske nok betale sig, i hvert Fald, naar Manden ogsaa har Arbejde. — Hun saa nu heller ikke paa nogen Maade »forslidt« ud, snarere lidt i Retning af »Overklasse«.

Naar man saaledes som Helhed ser paa Forholdene i Provinsen, synes det ikke at skulle være nogen vanskelig Sag at understøtte den aabenbart gode Vilje hos Kvinderne til at gøre sit Bedste for Barnet i alle Henseender, ogsaa med Hensyn til Amningen. Thi som det her saas, klarer Arbejderskerne Amningen meget pænt (ca. 5 Gange daglig) *uden* Hjælp fra Lovgivningens eller Arbejdsgivernes Side, gør det endnu bedre, naar Arbejdsgiverne, som jeg saa det mange Steder, frivilligt tilbød ½ Times Pause, hvor *ingen* var, eller ½ Times Forlængelse, hvor der *var* en Pause i Forvejen — paa en af de største Fabrikker udtalte Arbejderskerne selv som en almindelig Regel: »Her kan gives ½ Time til at gaa hjem og amme Barnet i« og det samme Indtryk af Arbejdsgivernes (eller Driftsledernes) Holdning har jeg faaet ved Samtale med dem baade paa omtalte Fabrik og andre. Endvidere

1) Omtrent lige saa mange gifte i Provinsen, skønt man atter maa erindre, at Materialet kun er godt halvt saa stort.